

**Stowarzyszenie
Kulturalne
ZAMEK
w Reszlu**

BR
22.06.2023

Reszel, dnia 22 czerwca 2023 r.

DZIAŁ AP
Wpłynęło dnia 22.06.2023
Skierowano do BR
podpis [signature]

**Pani Beata Subocz
Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Reszlu**

**Pan Marek Janiszewski
Burmistrz Reszla**

Dotyczy średniowiecznego kanału wodnego
przy drodze ze Świętej Lipki

Szanowna Pani Przewodnicząca
Szanowny Panie Burmistrzu

Szanowni Państwo, Radni IX już kadencji Samorządu Gminy Reszel

Stowarzyszenie Kulturalne „Zamek” w Reszlu gorąco popiera społeczną inicjatywę przedstawioną przez pana Stanisława Gołaszewskiego, członka naszego stowarzyszenia, w sprawie ochrony, zabezpieczenia i naprawy dokonanych w ostatnich dniach zniszczeń unikalnego zabytku średniowiecznej sztuki technicznej, jaki stanowi średniowieczny kanał zaopatrujący w wodę pitną Reszel, nieprzerwanie od XIV wieku aż do roku 1972 (!).

Stowarzyszenie Kulturalne „Zamek” powstało w 1990 roku, najwcześniej jak pozwoliły na to ówczesne przepisy, dla ratowania i otoczenia opieką zabytków Reszla z jego unikalnym, bezcennym dziedzictwem materialnym ponad 600-letniej historii.

Wcześniej, bo w roku 1978, osobiście zaprezentowałem ówczesnym Radnym Rady Narodowej i władzom Reszla ideę „Rewaloryzacji Reszelskiej Starówki”. Było to zaledwie 6 lat po wyłączeniu z użytku średniowiecznego kanału zaopatrującego przez 600 lat Reszel w wodę pitną. Tego kanału, który nadal istnieje, choć zarośnięty trawą, o którym młodzi w ogóle nie wiedzą. W 1978 roku przedstawiłem wizję, że to wówczas pozornie nieatrakcyjne, biedne miasteczko, pełne zaniedbanych domów, nazywanych „ruderami”, może stać się w przyszłości perełką Regionu, pięknie odbudowaną, przyciągającą rzesze turystów.

Zaprezentowaną wizję zabytkowego Reszla przyjęto wtedy jako nierealną mrzonkę. Wydawało się, (przynajmniej wśród miejscowych władz) że dążeniem Reszla powinno być ostateczne wyburzenie zabudowy „ruder” staromiejskich, i postawienie w to miejsce „nowoczesnych” pawilonów i kolejnych bloków, (na wzór wielu innych historycznych miasteczek).

Potrzeba jeszcze było dalszych 10 lat, żeby ta idea odżyła wśród reszelskich działaczy społecznych, żeby rozpocząć działania „Rewaloryzacji Reszelskiej Starówki”. Jednak efekty przychodzą stopniowo.

Również kiedyś przyjdzie czas na zrozumienie potrzeby konserwacji i wyeksponowanie unikalnego w skali kraju, jeszcze działającego, XIV-to wiecznego systemu drewnianych kanałów odwadniających piwnice Starówki, oraz kanału wodnego przy drodze ze Świętej Lipki - jeśli do tego czasu całkiem ich nie zniszczymy.

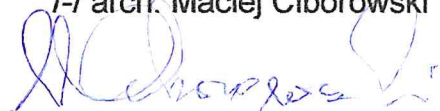
Niestety, dziś obserwujemy realne zagrożenie utraty tego, co Reszel ma najcenniejszego. Wkrótce po tym, jak przejawilo się zaniepokojenie społeczne losem kanału w związku z trwającą budową drogi pielgrzymkowej, i po tym jak Stowarzyszenie Kulturalne „Zamek” wystąpiło formalnie do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisanie kanału do rejestru zabytków, wykonawca robót wysłał sprzęt w miejsce planowanego przecięcia trasy drogi pielgrzymkowej z trasą kanału, i zniwelował (zniszczył) ten odcinek zabytku.

Trzeba podkreślić, że przejawiona społeczna troska o zabytek, obecnie o kanał wodny przy drodze ze Świętej Lipki, nie ma na celu zablokowania zobowiązań umownych inwestycji, nie ma też wymiaru personalnego – zabytek jest wartością ponadczasową ogółu społeczności.

Gdyby nie podejmowane wysiłki i działania dla zachowania historycznego dziedzictwa dla przyszłych pokoleń, może już nie mielibyśmy odzyskanych i przywróconych kamiennych słupów przed Świętą Lipką, które wyznaczały historyczną granicę Warmii i Mazur, może już dziś nie mielibyśmy Reszelskiej Starówki, może nie mielibyśmy wielu zabezpieczonych trwale, podziwianych obecnie zabytków Reszla.

Z poważaniem

/-/ arch. Maciej Ciborowski

Prezes Zarządu

Stowarzyszenia Kulturalnego „Zamek” w Reszlu

Do wiadomości:

- Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Konserwator Zabytków
- Towarzystwo Miłośników Reszla i Okolic